

To Be or Not To Be

The Meaning of Life in Rabbinic Jewish Thought

The Problem

<p>1. B. Eiruvין 12b Our Rabbis taught: For two and a half years were Beth Shammai and Beth Hillel in dispute, the former asserting that it were better for man not to have been created than to have been created, and the latter maintaining that it is better for man to have been created than not to have been created. <u>They finally took a vote and decided that it were better for man not to have been created than to have been created, but now that he has been created, let him investigate his past deeds or, as others say, let him examine his future actions.</u></p>	<p>1. תלמוד בבלי עירובין דף יג ב: תנו רבנן: שתי שנים ומחצה נחלקו בית שמאי ובית הלל, הללו אומרים: נוח לו לאדם שלא נברא יותר משנברא, והללו אומרים: נוח לו לאדם שנברא יותר משלא נברא. <u>נמנו וגמרו: נוח לו לאדם שלא נברא יותר משנברא, עכשיו שנברא - יפשפש במעשיו. ואמרי לה: ימשמש במעשיו.</u></p>
---	--

Q: Examine What?

Answer 1: Do Mitzvot!

<p>2. B. Berachot 6b (Also B. Shabbat 30b) R. Helbo further said in the name of R. Huna: If one is filled with the fear of God his words are listened to. For it is said: The end of the matter, all having been heard: fear God, and keep his commandments, for this is the whole man. What means, 'For this is the whole man'? — <u>R. Eleazar says: The Holy One, blessed be He, says: The whole world was created for his sake only.</u> R. Abba b. Kahana says: He is equal in value to the whole world. R. Simeon b. Azzai says (some say, R. Simon b. Zoma says): The whole world was created as a companion for him.</p>	<p>2. תלמוד בבלי ברכות ו: ואמר רבי חלבו אמר רב הונא: כל אדם שיש בו יראת שמים - דבריו נשמעין, שנאמר: +קהלת י"ב+ סוף דבר הכל נשמע את האלהים ירא וגו'. מאי +קהלת י"ב+ כי זה כל האדם? אמר רבי אלעזר: <u>אמר הקדוש ברוך הוא: כל העולם כולו לא נברא אלא בשביל זה.</u> רבי אבא בר כהנא אמר: שקול זה כנגד כל העולם כולו. רבי שמעון בן עזאי אומר, ואמרי לה רבי שמעון בן זוטא אומר: כל העולם כולו לא נברא אלא לצוות לזה.</p>
<p>3. Leviticus Rabba 35:7 AND KEEP MY COMMANDMENTS, AND DO [lit. MAKE] THEM (XXVI, 3). R. Hama son of R. Hanina expounded: 'If you keep the Torah,' [says God], 'I shall consider it as though you had made the commandments,' [for the text may read]: AND YE MAKE THE. R. Hanina b. Pappi expounded: <u>He told them: If you keep the Torah I- shall consider it as if you had made yourselves,</u> [this being the implication of I AND YE MAKE THEM.</p>	<p>3. ויקרא רבה פרשת בחוקותי פרשה לה: ואת מצותי תשמרו ועשיתם אותם א"ר חמא ברבי חנינא אם שמרתם את התורה הריני מעלה עליכם כאלו אתם עשיתם אותם ועשיתם אתם א"ר חנינא בר פפי אמר להם אם שמרתם את התורה הריני מעלה עליכם כאלו עשיתם עצמכם ועשיתם אותם</p>
<p>4a. B. Berachot 17a Rava on concluding his prayer added the following: <u>My God, before I was formed I was not worthy [to be formed], and now that I have been formed I am as if I had not been formed.</u> I am dust in my lifetime, all the more in my death. Behold I am before Thee like a vessel full of shame and confusion. May it be Thy will, O Lord my God, that I sin no more, and the sins I have committed before Thee wipe out in Thy great mercies, but not through evil chastisements and diseases! This was the confession of R. Hamnuna Zuti on the Day of Atonement</p>	<p>4. תלמוד בבלי ברכות יז א: רבה בתר צלותיה אמר הכי: <u>אלהי, עד שלא נוצרתי איני כדאי ועכשיו שנוצרתי כאלו לא נוצרתי,</u> עפר אני בחיי, קל וחומר במיתתי, הרי אני לפניך ככלי מלא בושא וכלימה, יהי רצון מלפניך ה' אלהי שלא אחטא עוד, ומה שחטאתי לפניך מרק ברחמיך הרבים אבל לא על ידי יסורין וחלאים רעים. והיינו ידודי דרב המנונא זוטי ביומא דכפורי.</p>

<p>4b. Maharsha Hiddushei Aggadot Berachot 17a R. Samuel Eliezer ben R. Judah HaLevi Edels Poland (1555- 1632). Regarding what was written in B. Eiruvim 13b that they voted and concluded that it is better for man not to have been created, this is because there are more negative commandments (365) than there are positive commandments (248) that would certainly be fulfilled had we not been created. This is what is meant "until I was created I was not worthy" to be created because it would have been better for me not to have been created due to all of the prohibitions. "And now that I have been created" to fulfill the positive commandments, "it is as if I had not been created" because I did not fulfill them.</p>	<p>מהרש"א חידושי אגדות ברכות דף יז: א: אלהי עד שלא נוצרתי כו'. עיי"פ מ"ש בההיא דמסכת עירובין (י"ג:) דנמנו וגמרו טוב לו לאדם שלא נברא משנברא דהיינו מצד שהלאוין מרובין מהעשין שהיו מתקיימין בודאי אם לא נברא ולזה אמר עד שלא נוצרתי איני כדאי להיות נוצר שהרי טוב לי שלא נוצרתי מצד הלאוין ועכשיו שנוצרתי כדי לקיים העשין כאלו לא נוצרתי שהרי איני מקיימם</p>
---	--

Answer 2: Practical Approach to Torah

<p>5. Sifra Bechukotai 1:5 "If you follow in my statutes and keep my laws and you will do them" (Lev. 26:3) – One should study in order to do [i.e. fulfill the commandments] <u>for the one who studies not to fulfill the commandments, it is better that he had not been created.</u></p>	<p>5. ספרא בחוקותי פרשה א:ה: אם בחוקותי תלכו ואת מצותי תשמרו ועשיתם אותם הלמד לעשות לא הלמד שלא לעשות <u>שהלמד שלא לעשות נוח לו שלא נברא.</u></p>
<p>6. Mechilta of R. Shimon Bar Yochai 24:3 "And Moses came and told the nation all the words of God and all of the laws" (Ex. 24:3) The Torah compares "laws" (<i>mishpatim</i>) and "words" (<i>divrei</i>): Just as words are from Sinai so to the laws of from Sinai. "And the entire nation answered in one voice" – they did not look to each other for advice. "All those words which God said we will do" – they gave precedence to action over listening. <u>For whoever listens but lacks intention to act, it is better that the person had not been created.</u></p>	<p>6. מכילתא דרבי שמעון בר יוחאי כד: ג: ויבא משה ויספר לעם את כל דברי ה' ואת כל המשפטים מקיש דינין לדיברות מה דיברות מסיני כך הדינין מסיני. ויען כל העם קול אחד שלא נטלו עצה זה מזה. כל הדברים אשר דבר ה' נעשה שהקדימו עשייה לשמיעה שכל השומע ואין בדעתו לעשות נוח לו שלא נברא.</p>
<p>7. Y. Berachot 1:2 3b R. Yohanan in the name of R. Simeon b. Yohai, "Those [professional scholars] like us who are engaged constantly in the study of Torah, do not interrupt it even for the recitation of the Shema." R. Yohanan said on his own, "Those [people] like us who are not engaged [constantly] in the study of Torah [must] interrupt [our activities, including our study,] even for the [recitation of the] Prayer [which requires intense concentration]." ... R. Hanina b. Aqabya says, "Just as they [the scribes] interrupt for the recitation of the Shema', so too they interrupt for the [recitation of the] Prayer [T. 2:6 C], and for the [ritual of putting on] tefillin, and for [performing] all the other commandments of the Torah [in their proper time]." Does not R. Simeon bar Yohai admit that they interrupt [even the study of the Torah] to make a sukkah or a lulav in its proper time? Why then did he say that one does not interrupt study to fulfill other commandments? And [furthermore] does not R. Simeon bar Yohai hold [that] one who learns in order to practice [acts properly]. But one who learns without concern for practice does not [act properly]. <u>For it would have been better for a person who learns without concern for practice not to have been born. And said R. Yohanan, "It would have been better for a person who learns without concern for practice if his placenta smothered him [at birth] and he never entered the world."</u></p>	<p>7. ירושלמי ברכות פרק א דף ג טור ב/ה"ב רבי יוחנן בשם רבי שמעון בן יוחי כגון אנו שעוסקים בתלמוד תורה אפילו לקרית שמע אין אנו מפסיקין. רבי יוחנן אמרה על גרמיה כגון אנו שאין אנו עסוקים בתלמוד תורה אפילו לתפלה אנו מפסיקין...ר' חניני בן עקביה אוי כשם שמפסיקין לק"ש כך מפסיקין לתפילה ולתפילין ולשאר כל מצותיה של תורה ולא מודי רבי שמעון בן יוחי שמפסיקין לעשות סוכה ולעשות לולב ולית ליה לרבי שמעון בן יוחי הלמד על מנת לעשות ולא הלמד שלא לעשות שהלמד שלא לעשות נוח לו שלא נברא ואמר רבי יוחנן <u>הלמד שלא לעשות נוח לו אילו נהפכה שיליתו על פניו ולא יצא לעולם</u></p>

Answer 3: Intent for Mitzvot

<p>8a. M. Berachot 17a A favorite saying of Rava was: The goal of wisdom is repentance and good deeds, so that a man should not study Torah and Mishnah and then despise his father and mother and teacher and his superior in wisdom and rank, as it says, 'The fear of the Lord is the beginning of wisdom, a good understanding have all they that do thereafter. It does not say, 'that do', but 'that do thereafter', which implies, that do them for their own sake and not for other motives. <u>If one does them for other motives, it were better that he had not been created.</u></p> <p>8b. Tosafot Berachot 17a And if you say that R. Yeshuda in the name of Rav said (B. Pesachim 50b) that a person should always occupy himself in Torah and commandments, even not for the sake of heaven, for from doing it not for the sake of heaven he will eventually keep Torah for the sake of heaven, one could say [in response] that here it is implied that he is only learning for the purpose of mocking his friends, and there is discussing learning so that he will be honored.</p>	<p>8. תלמוד בבלי ברכות דף יז:א מרגלא בפומיה דרבא : תכלית חכמה תשובה ומעשים טובים ; שלא יהא אדם קורא ושונה ובוטע באביו ובאמו וברבו ובמי שהוא גדול ממנו בחכמה ובמנין, שנאמר : +תהלים קי"א+ ראשית חכמה יראת ה' שכל טוב לכל עושיהם. לעושים לא נאמר אלא לעושיהם - לעושים לשמה, ולא לעושים שלא לשמה. <u>וכל העושה שלא לשמה נוח לו שלא נברא.</u></p> <p>תוספות ברכות דף יז:א העושה שלא לשמה נוח לו שלא נברא - וא"ת האמר רב יהודה אמר רב פרק מקום שנהגו (ד' נ:) לעולם יעסוק אדם בתורה ובמצות אפי' שלא לשמה שמתוך שלא לשמה בא לשמה וי"ל דהכא מיירי שאינו לומד אלא לקנתר חביריו והתם מיירי שלומד ע"מ שיכבדוהו</p>
---	--

Answer 4: A Purpose to Life?

<p>9. M. Gitten 4:5 One who is half a slave and half free works for his master and for himself alternate days. <u>This was the ruling of Beth Hillel. Beth Shammai</u> said: you have made matters right for the master but not for the slave. It is impossible for him to marry a female slave because he is already half free. It is impossible for him to marry a free woman because he is half a slave. Shall he then remain unmarried? <u>But was not the world only made to be populated, as it says, he created it not a waste, he formed it to be inhabited?</u> (Is. 45:18) To prevent abuses, therefore, his master is compelled to liberate him and he gives him a bond for half his purchase price. Beth Hillel thereupon retracted [their opinion and] ruled like Beth Shammai.</p>	<p>9. משנה גיטין פרק ד:ה מי שחציו עבד וחציו בן חורין עובד את רבו יום אחד ואת עצמו יום אחד <u>דברי בית הלל אמרו לו בית שמאי תקנתם את רבו ואת עצמו לא תקנתם לישא שפחה אי אפשר שכבר חציו בן חורין בת חורין אי אפשר שכבר חציו עבד יבטל והלא לא נברא העולם אלא לפריה ורביה שנאמר (ישעיה מ"ה) לא תהו בראה לשבת יצרה אלא מפני תקון העולם כופין את רבו ועושה אותו בן חורין וכותב שטר על חצי דמיו וחזרו בית הלל להורות כדברי בית שמאי</u></p>
<p>10. B. Avoda Zara 5a Said Resh Lakish: <u>Come let us render gratitude to our forebears, for had they not sinned, we should not have come to the world,</u> as it is said: I said ye are gods and all of you sons of the Most High; now that you have spoilt your deeds, ye shall indeed die like mortals etc... Do not take Resh Lakish's saying to mean that [if our ancestor had not sinned] we should not have come to the world, but that [they would have become immortal and] we should have been [disregarded] as if we had never come to the world.</p>	<p>10. תלמוד בבלי עבודה זרה ה:א אמר ר"ל : <u>בואו ונחזיק טובה לאבותינו, שאלמלא הו לא חטאו - אנו לא באנו לעולם, שנאמר : +תהלים פב+ אני אמרתי אלהים אתם ובני עליון כלכם, חבלתם מעשיכם אכן כאדם תמותון וגו'... לא תימא אנו לא באנו לעולם, אלא כמי שלא באנו לעולם. למימרא, דאי לא חטאו לא הו מיייתי</u></p>

<p>11. B. Yoma 69b They [the members of the great assembly] said, "since this is a time of divine favor, let us also pray that the evil inclination for immorality will also be subdued." They requested this of God and it the inclination was delivered to them. The Evil Inclination said to them, "see if you kill him (i.e. me), you will destroy the entire world." They imprisoned it for three days and they sought a freshly laid egg in all of Israel and they could not find one."</p>	<p>11. תלמוד בבלי יומא ס"ב: אמרו: הואיל ועת רצון הוא נבעי רחמי איצרא דעבירה. בעו רחמי ואמסר בידיהו. אמר להו: חזו דאי קטליתו ליה לההוא - כליא עלמא. חבשוהו תלתא יומי, ובעו ביעתא בת יומא בכל ארץ ישראל ולא אשתכח.</p>
<p>12. Exodus Rabba 43:3 Said R. Berekiyah in the name of R. Hiyya b. Adda of Jaffa, in the name of R. Samuel b. Nahman: When Israel came to Marah, it is said, And they came to Marah (Ex. 15:23). Moses began to criticize within himself, saying: 'Why were these waters created? What earthly use is there in them? <u>Would it not have been better if they had not been created?</u>' God knew, however, the thoughts of his heart, and said: <u>'Thou must not think thus! Have not I created them, and is there anything in this world which serves no useful purpose? No, I will teach thee what thou shalt say: say thus: "Do Thou make that which is bitter sweet."</u>'... Moses made a mental note of this advice of God, though he did not actually carry it out into practice at the time. And for what occasion did he reserve it? When Israel came to the wilderness and God sought to destroy him, Moses said to Him: 'Lord of the Universe! Thou dost intend to destroy them utterly! Thou wouldst completely annihilate them from the world! Didst Thou not tell me in Marah: "Pray with the words: "Turn into sweetness that which is bitter"?' "Do Thou now, therefore, sweeten Israel's bitterness and heal them.</p>	<p>12. שמות רבה פרשת כי תשא מג: אמר ר' ברכיה בשם ר' חייא בר אדא דיפו בשם ר' שמואל בר נחמן כיון שבאו ישראל למרה מה כתיב שם ויבאו מרתה, התחיל משה מהרהר בלבו ואמר המים הללו למה נבראו מה הניה יש לעולם בהן, מוטב היה אלו לא נבראו, ידע הקב"ה מה היה מחשב בלבו, א"ל הקב"ה לא תאמר כן ולא מעשי ידי הן יש דבר בעולם שלא נברא לצורך, אלא אני מלמדך היאך תהא אומר, אמור כך עשה את המר מתוק... היה הדבר מסורת ביד משה ולא עשה ולמה עשה אלא כיון שבאו ישראל למדבר ובקש האלהים לכלותן אמר לו משה רבש"ע בקשת לאבד את ישראל מכלה אתה אותם מן העולם לא כך אמרת לי במרה הוי מתפלל ואמור עשה את המר מתוק, ואף עכשיו חלי מרירתן של ישראל ורפא אותן הוי ויחל משה, א"ר אבין בשם ר' לוי בר פרטא בימי משה היה לנו מי שיחלה המרירות שלנו הוי ויחל משה, אבל בימי דניאל לא היה לנו מי שיחלה המרירות שנאמר (דניאל ט) ולא חלינו את פני ה' אלהינו.</p>
<p>13. Sifra Kedoshim 10 The world from its inception was only created with kindness, for it says, "for I said I will build a world of kindness" (Ps. 89:3)</p>	<p>13. ספרא קדושים פרשה י והעולם מתחלתו לא נברא אלא בחסד שנאמר כי אמרתי עולם חסד יבנה וגומר.</p>

Conclusion

<p>14. Mechilta of R. Shimon Bar Yochai 20:13 When is a person permitted to say, "I will murder on condition that I myself will be killed?" Thus we are taught, "Do not commit murder" (Ex. 20:13)... When is a person permitted to say "I will commit adultery on condition that I will be killed?" Thus we are taught, "Do not commit adultery" (Ex. 20:13).</p>	<p>מכילתא דרבי שמעון בר יוחאי כ: יג מנין אמר הריני רוצח על מנת ליהרג הרי זה מותרת תלי לוי לא תרצח... מנין אמר הריני נואף על מנת ליהרג הרי זה מותרת תלי לוי לא תנאף.</p>
<p>15. Deut. 30:19 This day I call the heavens and the earth as witnesses against you that I have set before you life and death, blessings and curses. <u>Now choose life, so that you and your children may live</u></p>	<p>15. דברים ל: יט (ויט) העדתי בכם היום את השמים ואת הארץ החיים והמוות נתתי לפניך הברכה והקללה ובחרת בחיים למען תחיה אתה וצרכך:</p>